

Politiek Online

strategie, communicatie & participatie

↙ **BIJLAGEN - Internet als perpetuum mobile**

↙ **Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling**

↙ **15 oktober 2010**

↙ BIJLAGE 1 – Grafieken kwantitatieve analyse

↙ BIJLAGE 2 – Selectie van thema's

↙ BIJLAGE 3 – Selectie van online media

BIJLAGE 1 – Grafieken Kwantitatieve analyse

Deze bijlage bevat de grafieken die aan de basis liggen van de kwantitatieve analyse per thema. De groene kolommen in onderstaande grafieken staan voor het aantal berichten in de traditionele media; de rode kolommen verwijzen naar het aantal artikelen online. Het aantal artikelen kan worden afgelezen op de linker verticale as. De witte vlakken op de achtergrond geven het aantal reacties aan dat is geplaatst naar aanleiding van de online artikelen. Het aantal reacties kan worden afgelezen op de rechter verticale as.

Ter verduidelijking is de berichtgeving per thema ook uitgezet in de tijd, op twee horizontale assen. De onderste horizontale as (1) laat zien wanneer de artikelen in de traditionele media zijn geplaatst, de bovenste (2) het tijdstip waarop er in nieuwe media over een thema werd bericht. De rode gloed achter de assen geeft de intensiteit van de berichtgeving weer: hoe meer artikelen er in een bepaalde periode zijn geplaatst, hoe intenser de 'gloed'.

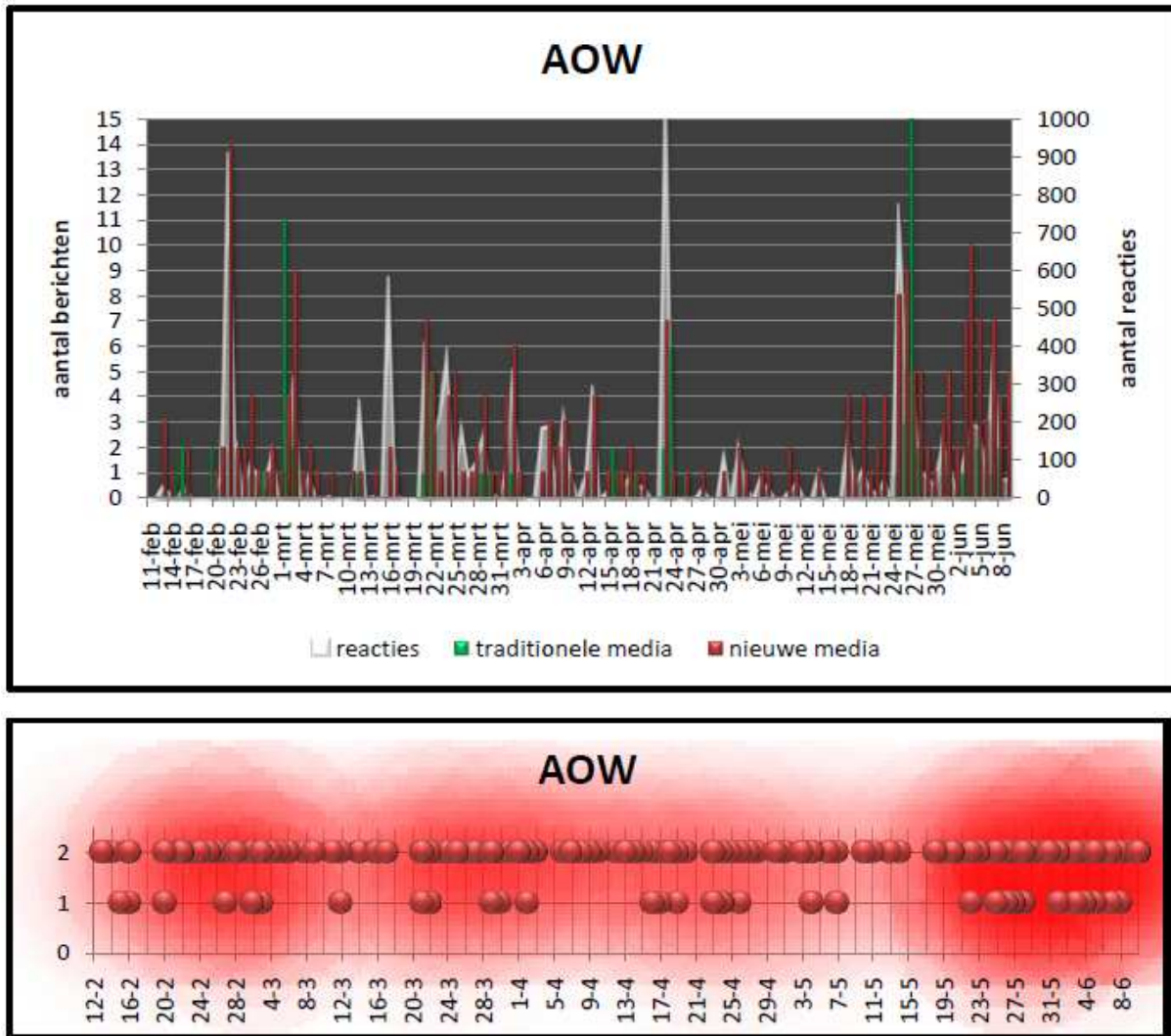
Om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen, zou het wellicht verhelderend zijn om vooraf algemene maatstaven te formuleren. Bij hoeveel artikelen in de traditionele media spreken we van een *hot issue*? Bij hoeveel artikelen in online media? Wat is het gemiddeld aantal reacties dat een artikel over een actueel onderwerp doorgaans oproept? Daar schuilt echter een gevaar in. Generieke maatstaven leiden tot een simplificatie die vaak geen recht doet aan de complexiteit van berichtgeving op internet. Want staan de reacties op het weblog geenstijl.nl gelijk aan de reacties op [Volkskrantblog \(vkblog.nl\)](http://Volkskrantblog(vkblog.nl))? Is één gepubliceerd artikel op sargasso.nl gelijk aan één artikel op nujij.nl? Is één artikel op elsevier.nl evenveel 'waard' als één artikel op volkskrant.nl? Op deze vragen is naar onze opvatting geen eenduidig antwoord te geven. Generieke maatstaven impliceren dat door weging en de toepassing van rekenkundige formules wel antwoord kan worden gegeven op deze vragen. Wij beschouwen weging van berichtgeving en reacties en maatstaven op basis van dergelijke formules echter als weinig realistisch.

Wel geven we aan wat gedurende de onderzoeksperiode het gemiddeld aantal artikelen, postings en reacties per thema was. Een gemiddelde maakt het mogelijk opvallende pieken en dalen in het aantal artikelen, postings en reacties te identificeren en de berichtgeving over de thema's onderling te vergelijken.

NB. De waarden op de linker- en rechteras van grafieken hierna (die verwijzen naar resp. het aantal artikelen/postings en het aantal reacties) zijn beide gemaximeerd. De linker as op vijftien (artikelen/postings), de rechter op 1000 (reacties). Hierdoor kunnen de grafieken per thema beter met elkaar worden vergeleken. De term 'berichten' in onderstaande grafieken is de verzamelnaam voor artikelen en postings. Artikelen verwijzen naar publicaties in traditionele media, postings naar online publicaties.

Thema 1: AOW

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,7
 Gemiddeld aantal postings per dag = 2,1
 Gemiddeld aantal reacties per dag = 93

Grafiek 1

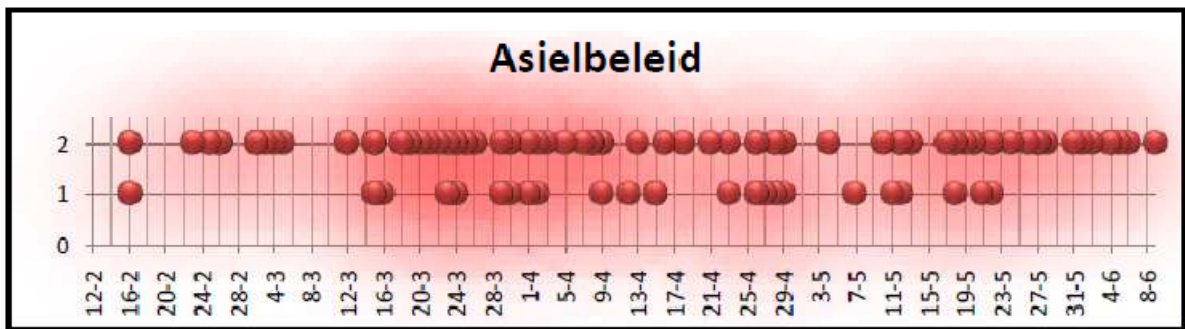
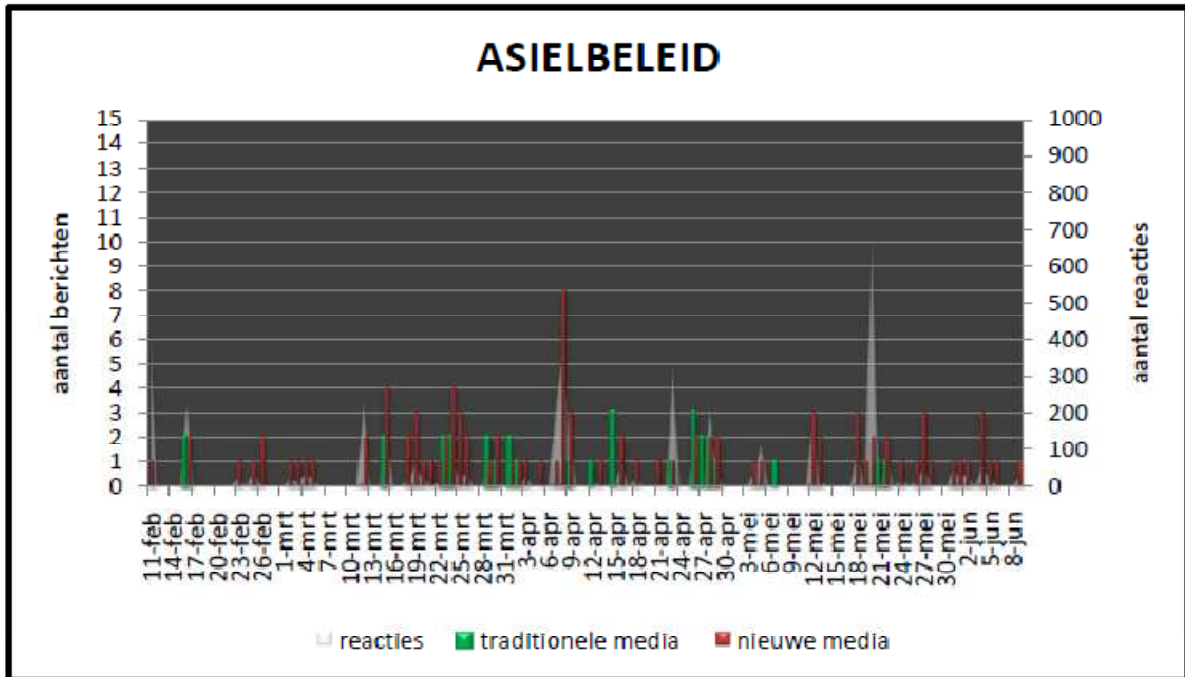
Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema AOW van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 2: Asielbeleid

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,3

Gemiddeld aantal postings per dag = 0,8

Gemiddeld aantal reacties per dag = 39

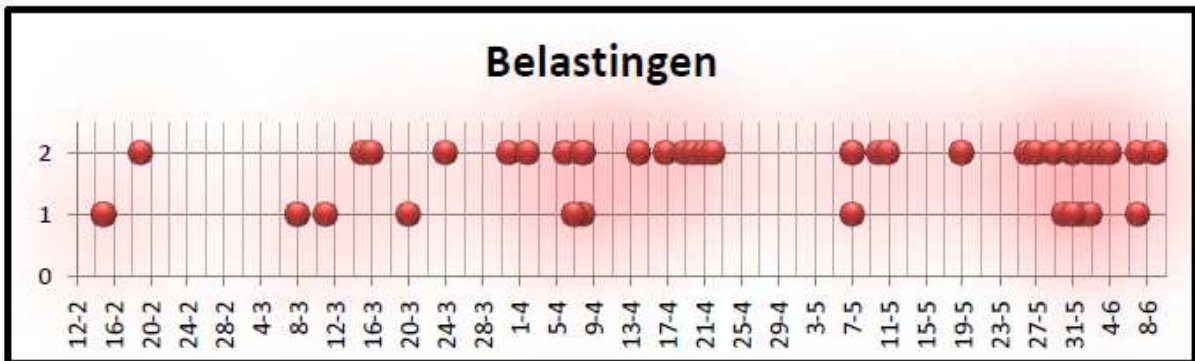
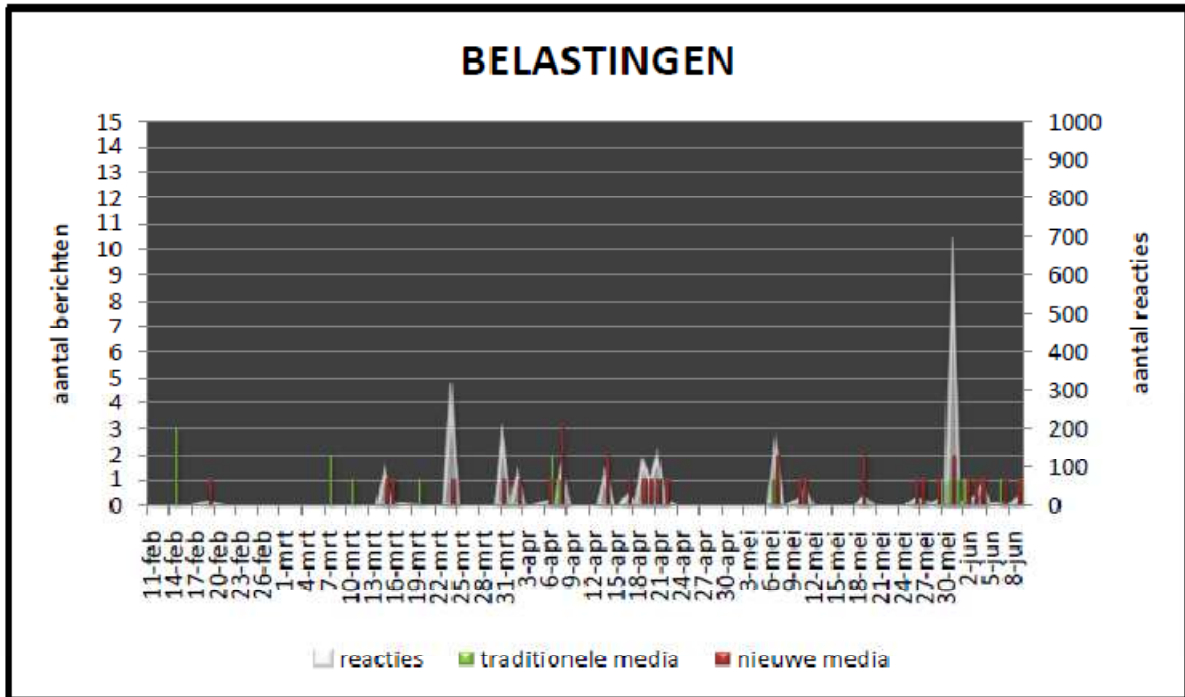

Grafiek 2

Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema asielbeleid van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 3: Belastingen

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,1
 Gemiddeld aantal postings per dag = 0,3
 Gemiddeld aantal reacties per dag = 18,2

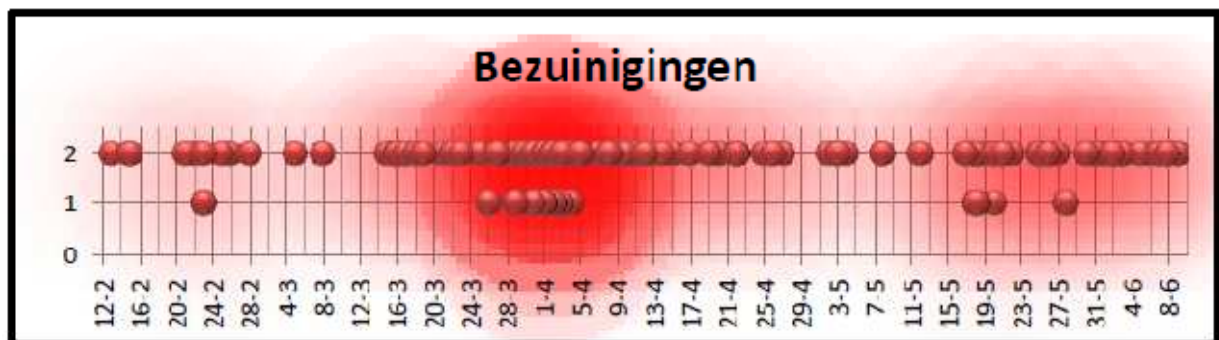
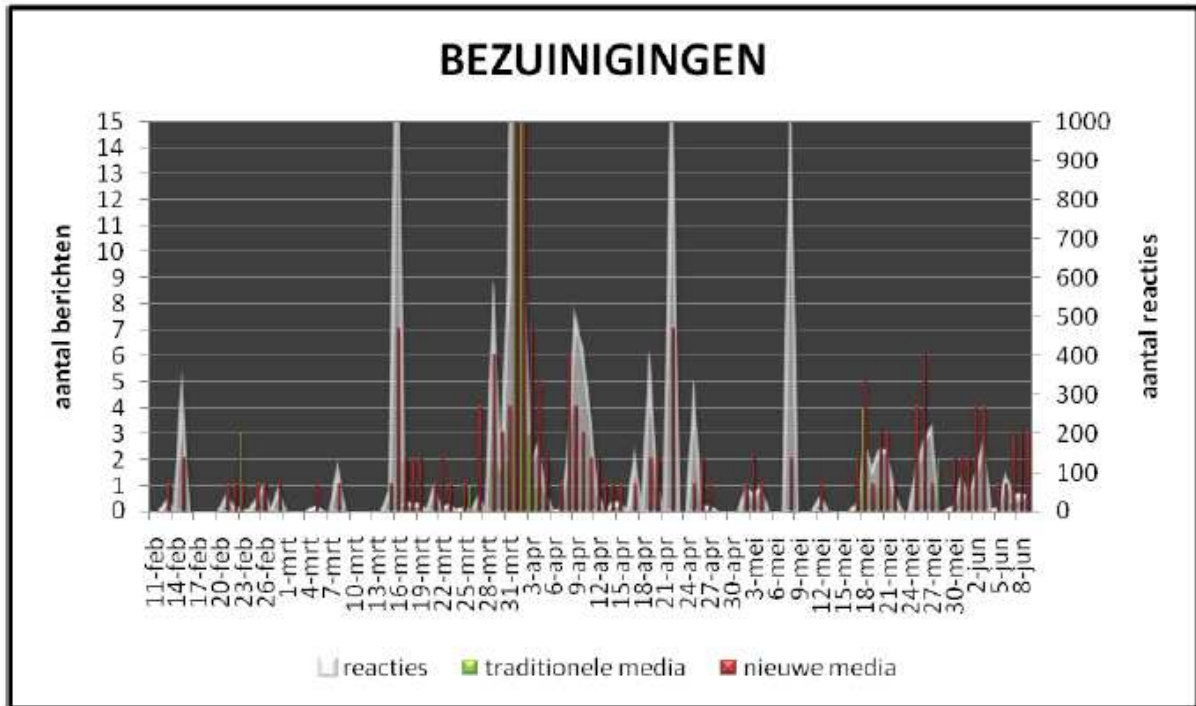

Grafiek 3

Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema belastingen van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 4: Bezuinigingen

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,5
 Gemiddeld aantal postings per dag = 1,8
 Gemiddeld aantal reacties per dag = 110

Grafiek 4

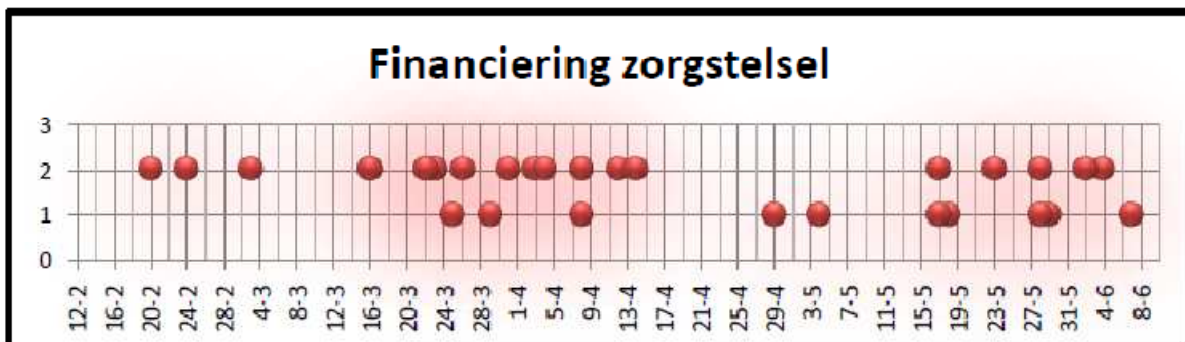
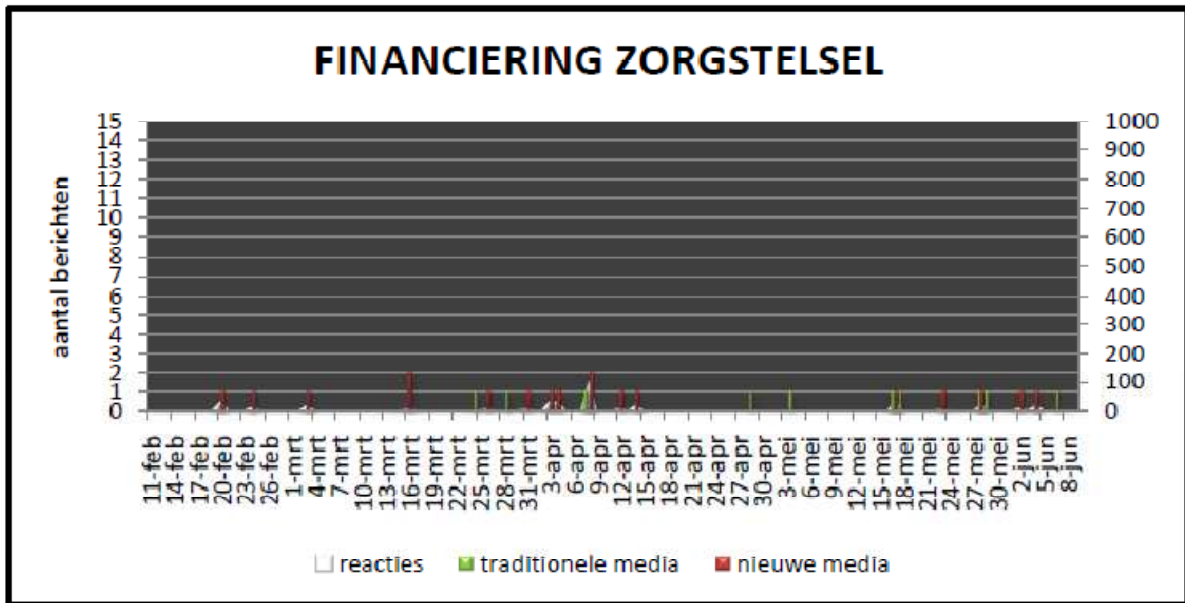
Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema bezuinigingen van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 5: Financiering zorgstelsel

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,1

Gemiddeld aantal postings per dag = 0,2

Gemiddeld aantal reacties per dag = 2,4

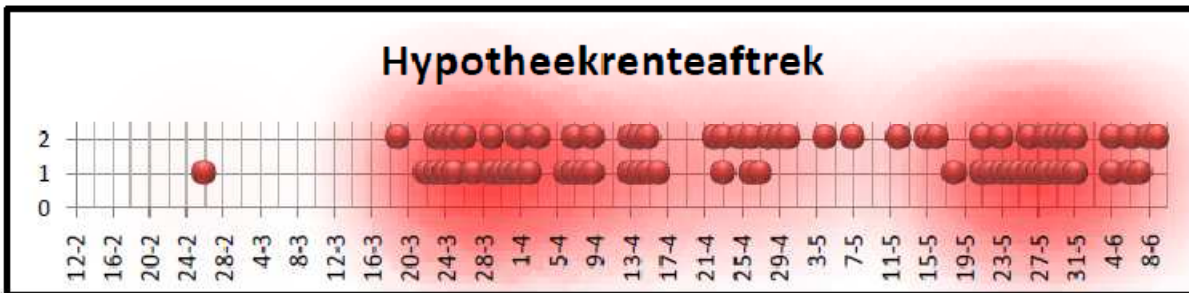
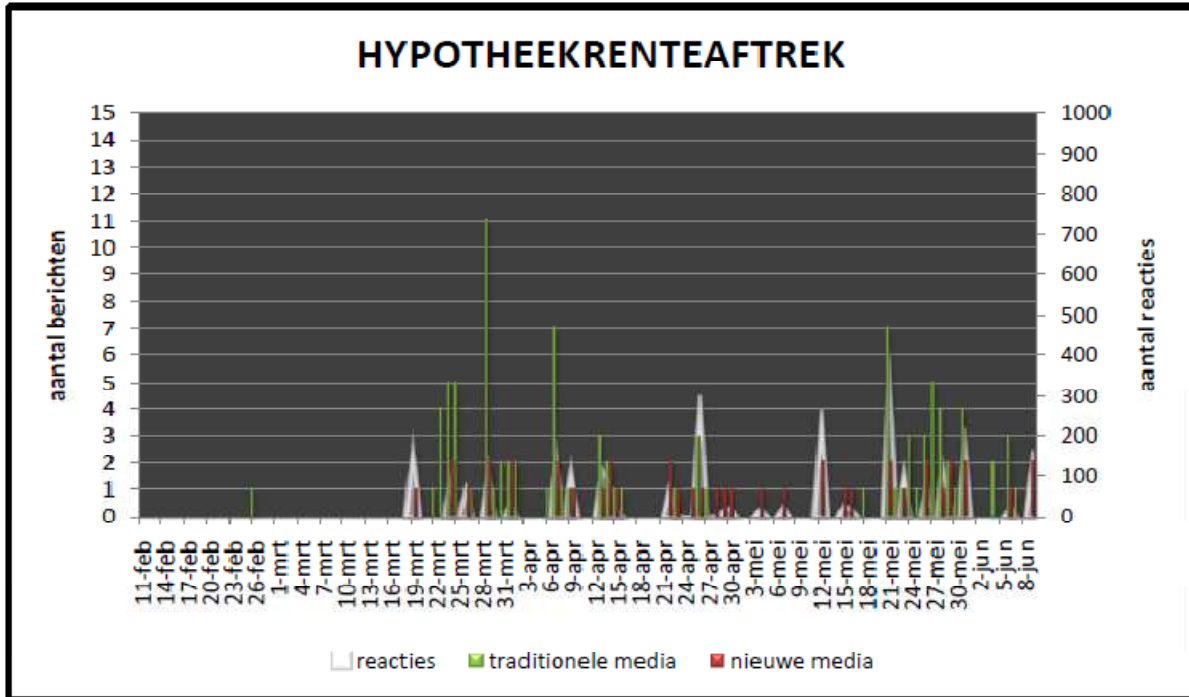

Grafiek 5

Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema financiering zorgstelsel van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 6: Hypotheekrenteaftrek

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,8
 Gemiddeld aantal postings per dag = 0,4
 Gemiddeld aantal reacties per dag = 23,9

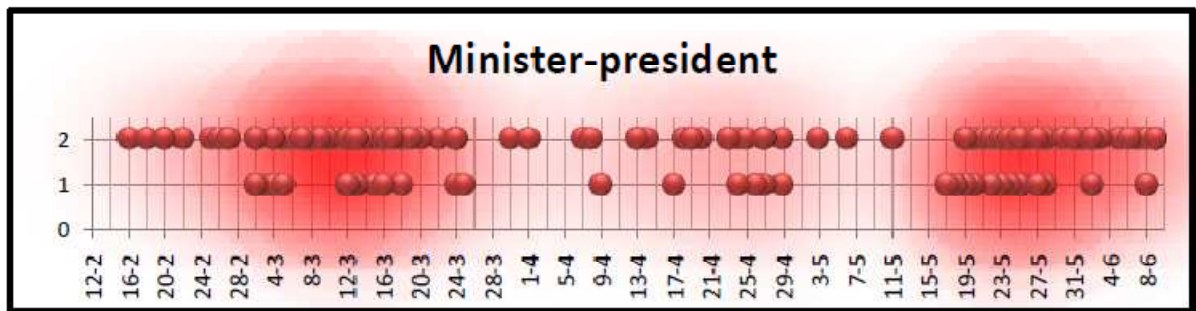
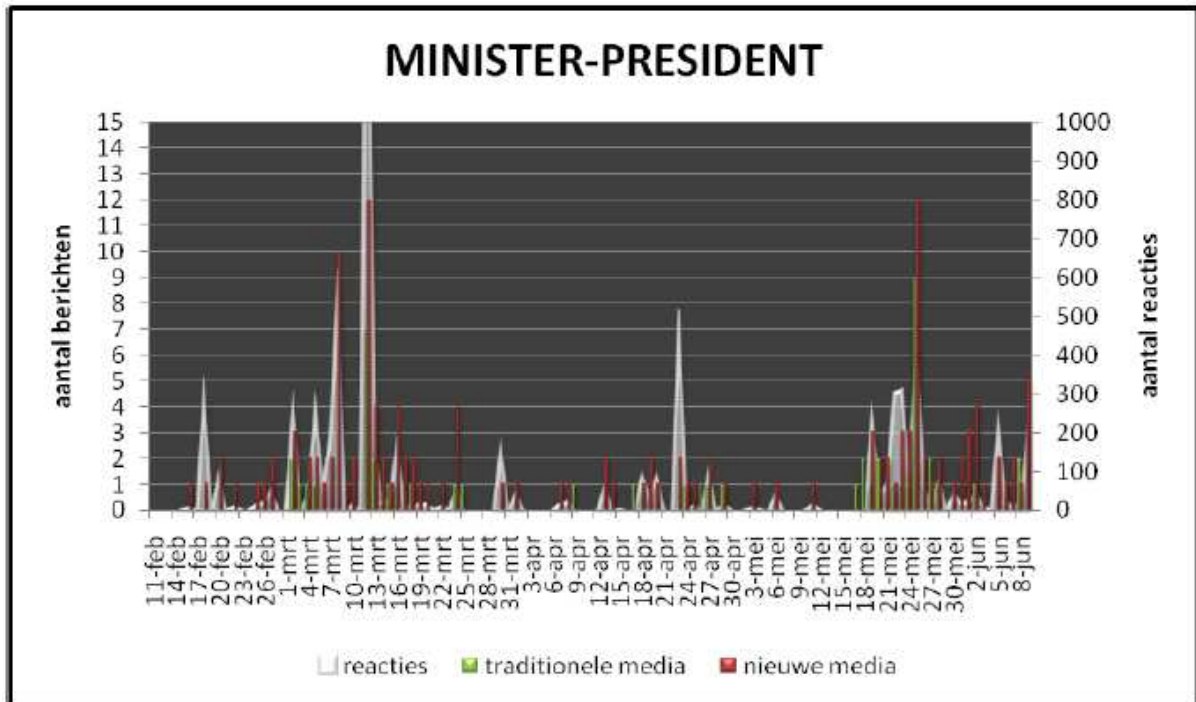

Grafiek 6

Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema hypotheekrenteaftrek van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 7: Minister-president

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,4
 Gemiddeld aantal postings per dag = 1,2
 Gemiddeld aantal reacties per dag = 63,4

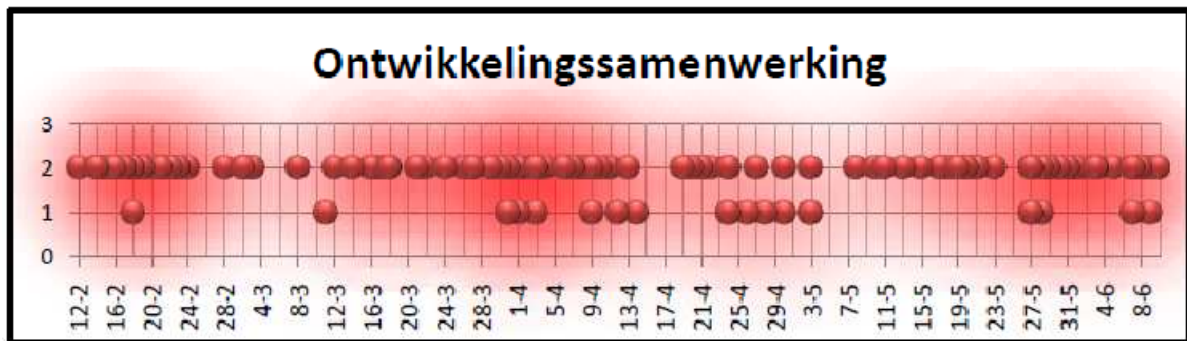
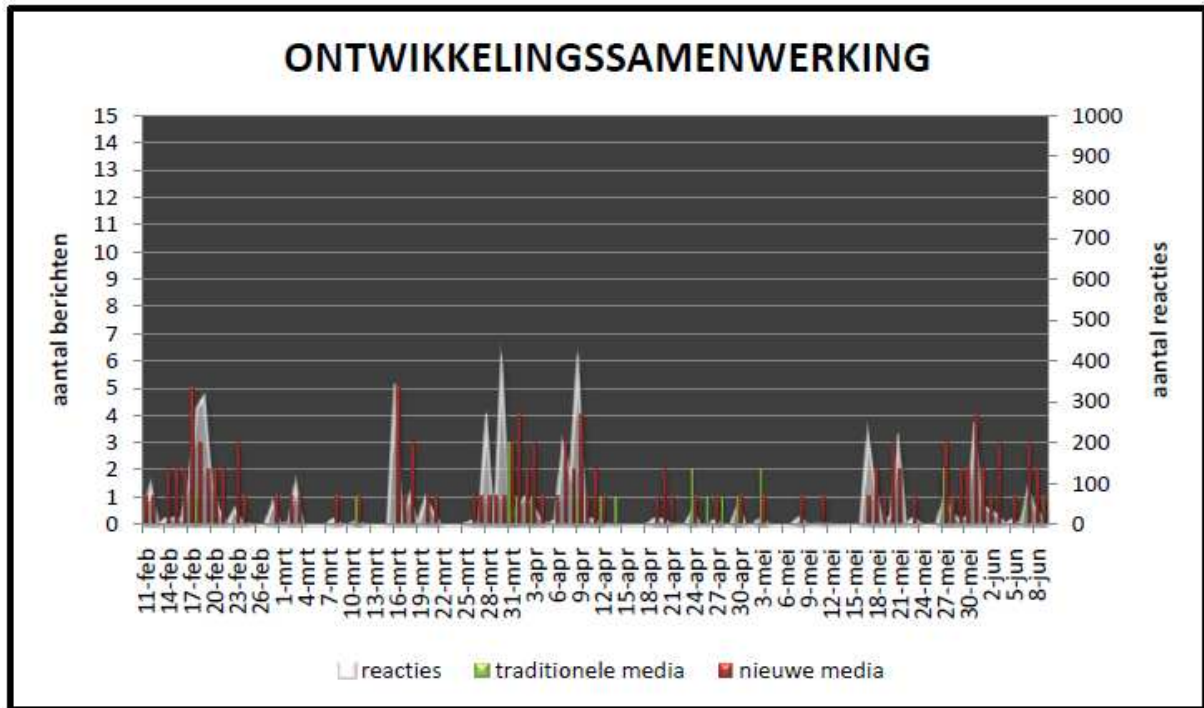

Grafiek 7

Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema minister-president van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 8: Ontwikkelingssamenwerking

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,2
 Gemiddeld aantal postings per dag = 1,0
 Gemiddeld aantal reacties per dag = 38,8

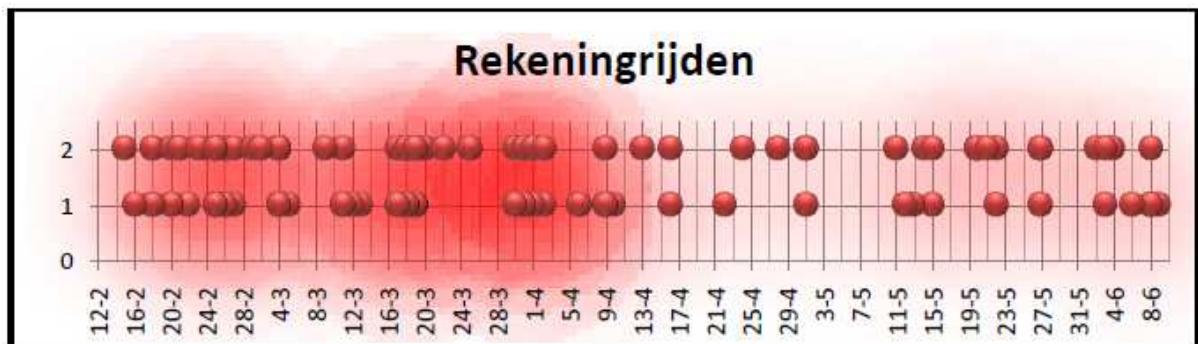
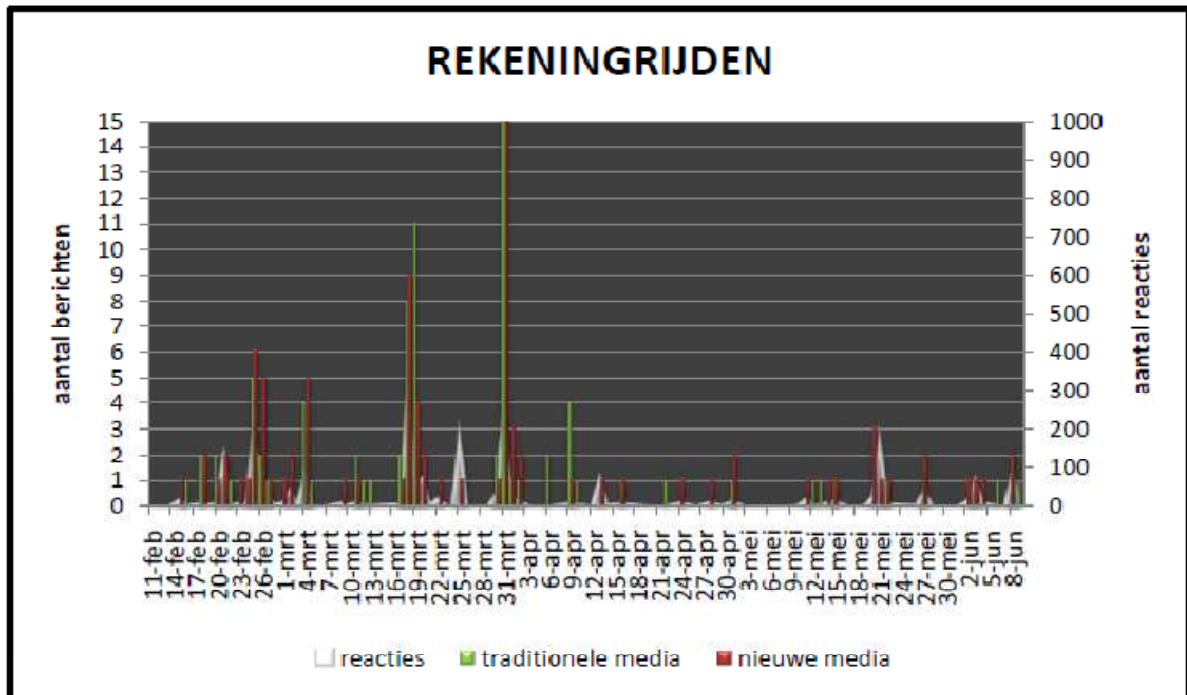

Grafiek 8

Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema ontwikkelingssamenwerking van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 9: Rekeningrijden

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,7
 Gemiddeld aantal postings per dag = 0,8
 Gemiddeld aantal reacties per dag = 17,0

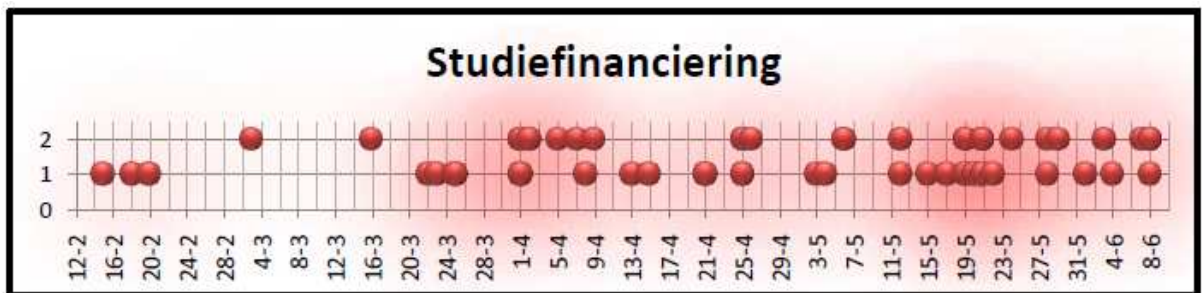
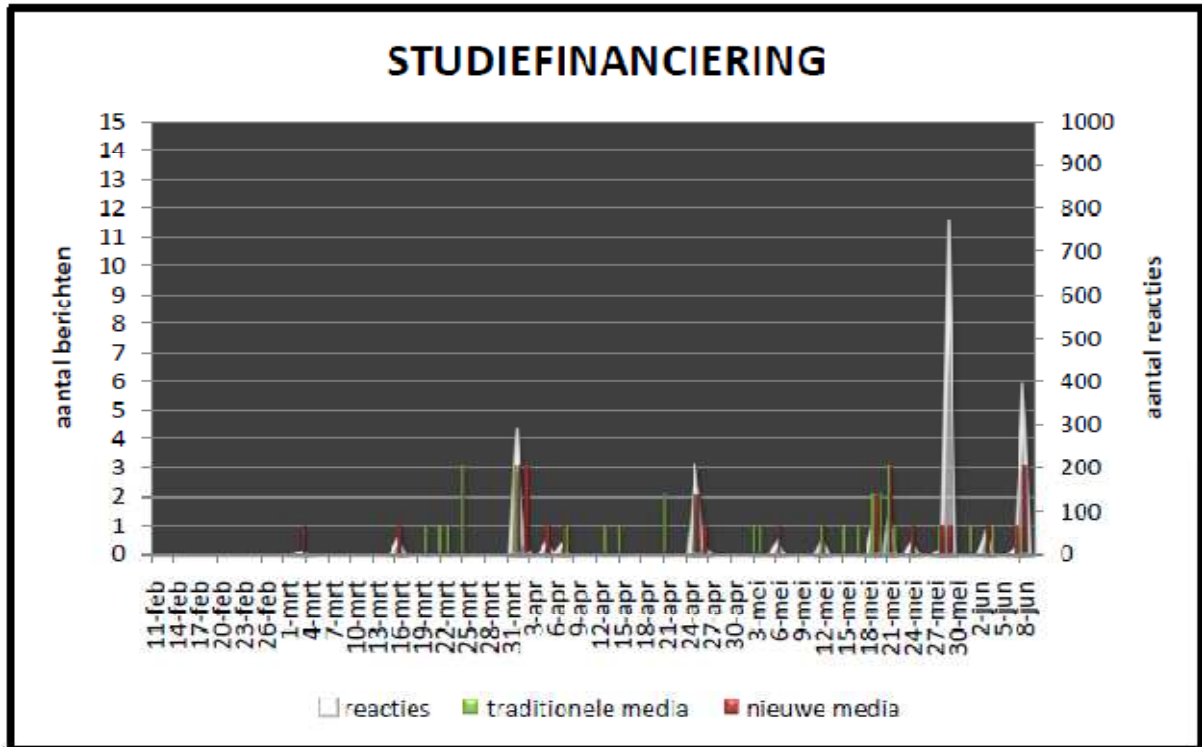

Grafiek 9

Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema rekeningrijden van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

Thema 10: Studiefinanciering

Gemiddeld aantal artikelen per dag = 0,3
 Gemiddeld aantal postings per dag = 0,2
 Gemiddeld aantal reacties per dag = 17,6

Grafiek 10

Het aantal berichten, postings en reacties op internet over het thema studiefinanciering van 12 februari 2010 t/m 8 juni 2010

BIJLAGE 2 – Selectie van thema's

In de kwantitatieve analyse staan tien thema's centraal. Het belangrijkste criterium bij de selectie van deze thema's is de mate van verschil in opvattingen over het thema tussen de grote politieke partijen in Nederland. Thema's waarover het verschil in opvattingen tussen partijen groot is, zijn geselecteerd. Daarnaast zijn twee thema's geselecteerd waarvan voorafgaand aan dit onderzoek reeds duidelijk was dat de standpunten of voorkeuren van de politieke partijen aanzienlijk uiteenlopen: rekeningrijden en de keuze voor de minister-president. In tabel 3.1 staat een beknopt overzicht van de standpunten van de grote politieke partijen over de overige thema's.

	VVD	CDA	PvdA
AOW	Recht op AOW vanaf 65 jaar voor wie 40 jaar gewerkt heeft; voor anderen van 2011 in 24 stappen verhogen naar 67 jaar.	Verhoging AOW-leeftijd in drie stappen: per 2015 van 65 naar 65,5 jaar, per 2020 naar 66 jaar en per 2025 naar 67 jaar. Het belastingvriendelijke regime voor het sparen van aanvullend pensioen wordt hieraan aangepast.	AOW-leeftijd verhogen naar 67
Asielbeleid	Het aantal asielzoekers verder en blijvend terugdringen.	De asielprocedure moet sneller en strenger. Daarnaast moet illegale arbeid worden aangepakt.	Restrictief asiel- en immigratiebeleid. Geen categoriaal beschermingsbeleid. Europees asielbeleid.
Belastingen	Werken en ondernemen moet weer lonen, daarom verlaging van de belastingen – waaronder de Bosbelasting – voor ouderen boven de 65 jaar, en de overdrachtsbelasting.	Belastingen gaan niet omhoog.	Een belastingtarief van 60% voor inkomens boven de 150.000 euro.
Bezuinigingen	De komende kabinetsperiode 20 miljard euro bezuinigen én alle maatregelen nemen om de daaropvolgende kabinetsperiode nog eens 10 miljard euro te besparen.	In 2015 moet de begroting weer in evenwicht zijn. Dat betekent deze kabinetsperiode netto 18 miljard euro bezuinigen. Binnen twee kabinetsperiodes het tekort omzetten in een overschot.	In de komende kabinetsperiode moet voor 20 miljard euro aan maatregelen worden genomen, waarvan 10 miljard euro aan bezuinigingen meteen moet leiden tot verbetering van de overheidsfinanciën. In de periode erna moet nog eens 9 miljard euro worden bezuinigd.
Hypotheekrenteaftrek	Niet tornen aan hypotheekrenteaftrek	Niet tornen aan hypotheekrenteaftrek	De hypotheekrenteaftrek moet vanaf 2014 met stapjes worden teruggebracht tot een maximale aftrek van 30%. De maximale schuld waarover vanaf 2014 kan worden afgetrokken is 1 miljoen euro. In 30 jaar daalt dat bedrag naar de gemiddelde huizenprijs.

Ontwikkelings-samenwerking	Het budget voor ontwikkelingssamenwerking wordt met de helft verminderd.	Vasthouden aan 0,7% van het bruto nationaal product (bnp) voor ontwikkelingsamenwerking. De 0,1% die Nederland er nu bovenop telt voor natuur, water en milieu moet voortaan flexibel worden ingezet.	Pal achter ontwikkelingssamenwerking: 0,8% blijft gehandhaafd.
Studiefinanciering	Studiefinanciering omzetten in een sociaal leenstelsel. De hele opbrengst (circa € 1 miljard) wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van het hoger onderwijs.	Behoud van de basisbeurs.	De basisbeurs op termijn omzetten in een sociaal leenstelsel waarmee de studiefinanciering naar draagkracht wordt gefinancierd.
Zorgstelsel financiering	Marktwerking in de zorg.	Ingrijpen in salarissen van medisch specialisten. Alle zorg die niet goed medisch objectief geïndiceerd kan worden, wordt overgeheveld naar andere domeinen dan de AWBZ. Kortdurende AWBZ-zorg en hulp bij wonen gaan uit de AWBZ.	Pas op de plaats wat betreft marktwerking in de zorg; inkomensafhankelijke zorgpremie.

	GroenLinks	SP	CU
AOW	AOW-leeftijd mag naar 67 jaar, maar na 45 jaar arbeid mag iedereen stoppen met werken.	AOW-leeftijd blijft 65.	AOW-leeftijd verhogen naar 67 jaar. Vanaf 2015 steeds verhoging met een maand, daarna ieder jaar met twee maanden.
Asielbeleid	Eén Europees asielbeleid, ruimhartig, humaan. Recht op onderwijs en werk.	Asielzoekers opvangen in eigen regio. Geen Nederlandse opvang in tenten. Asielzoekers mogen werken. Gemeenten mogen noodopvang aanbieden.	Het onderlinge vertrouwen moet verder groeien en 'ons land is daarom nu niet gebaat [is] bij grootschalige immigratie'.
Belastingen	Sterkste schouders, zwaarste lasten. Belastingverhoging voor hoogste inkomens, verlaging voor laagste inkomens.	Het hoogste tarief in de inkomstenbelasting moet worden verhoogd naar 55 procent en er moet een toptarief worden ingevoerd van 65% voor inkomens boven de 150.000 euro. Meer belastingen op vermogens en winsten. Het minimumloon en het bijstandsniveau moet omhoog met 5%. Milieueffingen worden verhoogd.	Tegenstander van de vlaktaks en 'de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen'. Invoering van een crisis- en hersteltaks in de vorm van een tijdelijke verhoging van het hoge btw-tarief met 0,5 tot 1%. Dat zal ruim 1 tot 2 miljard euro opleveren, is de verwachting. Het lage btw-tarief moet gelijk blijven, omdat hier basisproducten onder vallen.
Bezuinigingen	10 miljard bezuinigen in de komende 4 jaar, in 2015 verwacht begrotingstekort 1%.	10 miljard euro netto, in 2015 verwacht begrotingstekort 1,25%.	16 miljard bezuinigen tussen nu en 2015, terug naar een begrotingstekort ongeveer 0,3%.

Hypotheekrente-af trek	Afbouwen, te beginnen bij huizen van 1 miljoen.	Geleidelijke beperking van aftrek tot 42%, maximale hypotheeksom 350.000 euro.	De aftrekbaarheid wordt beperkt tot een woningschuld van 750.000 euro. Daarnaast de hypotheekrenteaf trek in tien jaar tijd maximeren van 52% naar 42%. Starters krijgen meteen met die 42% te maken maar betalen geen overdrachtsbelasting. Uiteindelijk komt iedereen op 30% aftrek uit, ongeveer in 2034.
Ontwikkelings-samenwerking	Het budget blijft 0,8% van het bnp, plus klimaatsteun.	Het budget blijft 0,8% van het bnp.	Het budget blijft tenminste 0,8% van het bnp. Op termijn is een geleidelijke groei naar 1% aan de orde.
Studie-financiering	Studenten betalen de ontvangen basisbeurs later via de belasting terug. Dit is een variant van het sociaal leenstelsel.	De basisbeurs blijft bestaan en de aanvullende beurs wordt verhoogd.	Studiefinanciering blijft zoals het is. Collegegeld van masteropleiding gaat omhoog.
Zorgstelsel financiering	Winstoogmerk moet worden uitgesloten, niet meer marktwerking	Het eigen risico in de zorg, op dit moment 165 euro, wordt afgeschaft. Er komt een inkomensafhankelijke ziektekostenpremie. Geen marktwerking in de zorg.	Hogere eigen betalingen in de zorgverzekering en de AWBZ, naar draagkracht. Ook moet de AWBZ 'glashelder' omschreven worden. 'Op die manier blijft de toegang tot onbetwistbare zorg gegarandeerd en wordt oneigenlijk gebruik voorkomen,' stelt het programma.

	D66	PVV
AOW	AOW-leeftijd gat naar 67 jaar.	AOW-leeftijd blijft 65 jaar.
Asielbeleid	Asielzoekers worden onnodig lang gedetineerd. Ook zijn er onvoldoende opvangplekken voor asielzoekers. Veel asielzoekers en vluchtelingen verkeren onnodig lang in onzekerheid over het wel of niet in Nederland mogen blijven. Geen nieuwe obstakels voor gezinshereniging en -vorming.	Totale immigratiestop voor mensen uit islamitische landen. Geen Europese bemoeienis met het Nederlandse immigratiebeleid. Maximaal 1000 asielzoekers per jaar.
Belastingen	Hogere belastingen op vervuilend gedrag. De lasten op arbeid verlichten zodat werken vooral lonend wordt voor de lagere inkomens	Belastingtarief in de tweede schijf met 2 procentpunt verlagen, ook voor AOW'ers. Geen CO ₂ -belasting op vliegtuigen. Belasting op hoofddoekjes.

Bezuinigingen	Komende kabinetsperiode 15 miljard euro bezuinigen. In de jaren erna moet dat bedrag oplopen tot 29 miljard euro.	21 miljard euro bezuinigen.
Hypotheekrente-af trek	Geleidelijke beperking van de hypotheekrenteaf trek. In 22 jaar wordt de aftrek beperkt tot maximaal 30% Dat moet gaan gelden voor alle inkomensgroepen.	Geen aanpassingen aan de hypotheekrenteaf trek.
Ontwikkelings-samenwerking	Het budget voor ontwikkelingssamenwerking blijft 0,8% van het bnp.	Geen ontwikkelingshulp. Alleen noodhulp blijft bestaan.
Studiefinanciering	Op termijn de basisbeurs vervangen door een sociaal leenstelsel, onder voorwaarde dat de vrijgekomen gelden worden geïnvesteerd in verbetering van de kwaliteit van het hoger onderwijs.	Studiefinanciering moet behouden blijven.
Zorgstelsel Financiering	De eigen bijdrage in de zorg wordt verhoogd tot 400 euro. Sparen voor zorg op de oude dag, zoals mensen ook voor pensioen sparen.	Geen verhoging van het eigen risico in de zorg. 10.000 extra handen aan het bed in verpleeg- en verzorgingshuizen. Voorlopig geen uitbreiding marktwerking ziekenhuissector. Korten op salaris van specialisten.

Tabel 3.1

Standpunten van de grote politieke partijen over acht thema's

Bronnen:

Geraadpleegd in juni 2010:

[http://www.cda.nl/Waar staan we voor.aspx](http://www.cda.nl/Waar_staan_we_voor.aspx)

<http://www.vvd.nl/actueel/925/orde-op-zaken-vvd-verkiezingsprogramma-2010-2014>

<http://nu.pvda.nl/standpunten>

http://www.d66.nl/d66nl/item/verkiezingsprogramma_tweede_kamer

<http://tweedekamer.groenlinks.nl/node/46630>

<http://www.pvv.nl/index.php/visie/verkiezingsprogramma.html>

<http://www.sp.nl/2010/programma/>

<http://www.christenunie.nl/nl/verkiezingsprogramma>

BIJLAGE 3 – Selectie van online media

Voor de kwantitatieve analyse van de tien geselecteerde thema's hebben we de berichtgeving op twintig websites in kaart gebracht. Deze selectie van websites is allereerst gebaseerd op de longlist die Stichting Dutch Bloggies heeft samengesteld voor de Dutch Bloggies 2009, de weblogverkiezing van Nederland. Meer specifiek is er een selectie gemaakt uit de weblogs die genomineerd waren in de categorieën 'politiek' en 'nieuws en opinie'. Websites in deze categorieën die zich richten op een specifiek thema dat niet gerelateerd is aan de Nederlandse actualiteit of websites die uitgesproken politiek standpunt hanteren zijn niet geselecteerd. Uit deze categorieën zijn de volgende websites geselecteerd:

Politiek

- Dagelijkse Standaard
- Elsevier
- Sargasso
- Wij Blijven Hier!

Nieuws en opinie

- 925
- Elsevier
- GeenStijl
- HP/De Tijd
- Welingerichte Kringen
- NRC Next

Naast bovenstaande genomineerde weblogs is een aantal fora aan de selectie toegevoegd, waar vele bezoekers commentaar geven op de dagelijkse actualiteit. De volgende plekken zijn geselecteerd op basis van het grote aantal dagelijkse bezoekers:

Fora

- Fok! Forum
- Wat u zegt (Telegraaf)
- NuJij

Tot slot zijn er nog zes websites aan de selectie toegevoegd op basis van de ervaring van Politiek Online met analyses van online discussies rondom actuele beleidsthema's. Op de websites vindt dagelijks discussie plaats over een breed scala actuele thema's:

- Geen Commentaar
- NRC Weblogs
- Volkskrant Blogs
- Joop
- De Jaap
- De Pers
- Panzerfaust

Naam	URL
Geenstijl	http://www.geenstijl.nl/
Sargasso	http://sargasso.nl/

Telegraaf – Wat U Zegt	http://www.wuz.nl/
Fok! Forum	http://forum.fok.nl/
Elsevier	http://www.elsevier.nl/
Volkskrantblog	http://www.vkblog.nl/
Geencommentaar	http://www.geencommentaar.nl/
Retecool	http://retecool.com/
Welingelichte Kringen	http://welingelichtekringen.nl/
Joop	http://www.joop.nl/
De Jaap	http://www.dejaap.nl/
NRC Next	http://www.nrcnext.nl/
NRC Weblogs	http://weblogs.nrc.nl/
De Dagelijkse Standaard	http://fp.dagelijksestandaard.nl/
NuJij	http://www.nujij.nl/
925	http://925.nl/
Wij Blijven Hier	http://www.wijblijvenhier.nl/
Panzerfaust	http://www.panzerfaust.org/
HP/De Tijd	http://www.hpdetijd.nl/
De Pers - Discussies	http://www.depers.nl/discussies/